

Obsah

Jak uvažovat o charitativní práci (Michal Opatrný)	7
1. Sociální práce a křesťanství	9
1.1 Buďte chudým útočištěm a nemocným pomocí (Rudolf Svoboda)	9
1.1.1 Uvedení do problematiky	9
1.1.2 Doba mládí a zrání	10
1.1.3 Vnější okolnosti Schaaffgotschova biskupského působení	16
1.1.4 První léta biskupské činnosti	18
1.1.5 Aktivity biskupa Schaaffgotsche po roce 1790	20
1.1.6 Schaaffgotschovy motivace	22
1.1.7 Stále živý odkaz a inspirace pro současnost	23
1.2 Co dělá sociální práci křesťanskou? (Jakub Doležel)	24
1.2.1 Pokus o vymezení diskusních modelů	24
1.2.2 Vzájemný vztah „humanity“ a „christianity“	25
1.2.3 Od „anonymního křesťanství“ k „anonymně křesťanské“ sociální práci	26
1.2.4 Od „anonymně křesťanské“ k explicitně křesťanské sociální práci	26
1.3 Teologie a sociální práce – podněty pro dialog (Stephanie Bohlen)	28
1.3.1 Sporný status teologie na církevních vysokých školách se sociálním zaměřením	28
1.3.2 Debata o profesním statutu sociální práce a otázka jejího „předmětu“	29
1.3.3 Předmět sociální práce: řešení „sociálních problémů“	29
1.3.4 Profesní etika sociální práce	30
1.3.5 Termíny lidská důstojnost a sociální spravedlnost a židovsko-křesťanská víra	32
1.3.6 Spravedlnost a solidarita v kontextu víry	32
1.3.7 Víra jako důvod motivace pro sociální práci	33
1.3.8 Teologie v kontextu sociální práce	34
2. Sociální práce a praktická teologie	35
2.1 Sociální práce a praktická teologie jako teorie jednání (Markus Lehner)	35
2.1.1 Teorie sociální práce jako teorie jednání	35
2.1.2 Praktická teologie jako teorie jednání	36
2.1.3 Společný základ praktické teologie a teorie jednání	38
2.2 Charitativní práce: interakce sociální práce a diakonie (Michal Opatrný)	39
2.2.1 Pojem <i>diakonie</i> v kontextu praktické teologie	39
2.2.2 Autonomie sociální práce	42
2.2.3 Interakce diakonie a sociální práce	43
2.2.4 Znak charitativní práce	43
2.2.5 Ne-exkluzivita charitativní práce	45
3. Praxe charitativní práce	47
3.1 Charitativní práce a komplexní řešení obtížných životních situací	47
3.1.1 Charitativní práce se seniory (David Urban)	47
3.1.2 Charitativní práce s menšinami (Markéta Eličková)	51
3.1.3 Charitativní práce s osobami se zdravotním postižením a pečujícími rodinami (Lucie Maliňáková, Michal Opatrný)	56
3.2 Pastorační práce u křesťanských poskytovatelů sociálních služeb – mezi interní supervizí a <i>coachingem</i> (Michal Opatrný)	62
3.2.1 Mnohostrannost pojetí supervize	62

3.2.2	Coaching a prostředí sociálních služeb	64
3.2.3	Pastorační práce s pracovníky církevních pomáhajících organizací na příkladu Charity ČR	66
3.2.4	Vzájemné srovnání supervize, <i>coachingu</i> a pastorače	70
3.2.5	Pastorače jako podpora interakce sociální práce a diakonie	72
4.	Charitativní práce jako místo setkání víry a „nevíry“ (Michal Opatrný)	73
4.1	Teologické charakteristiky „ne-víry“ v Česku	73
4.1.1	Nevíra	73
4.1.2	Agnosticismus a ostýchavá zbožnost	74
4.1.3	Náboženské hledání	74
4.1.4	Areligiozita	74
4.2	Náboženská situace v Česku očima sociologie náboženství	75
4.3	Stav (ne)víry u pracovníků církevních pomáhajících organizací	76
4.4	Společný zájem víry i „nevíry“	77
	Seznam použité literatury	78
	Seznam zkratek	85
	Výběrový jmenný rejstřík	86
	O autorech	87
	Summary	88

Inhalt

Wie lässt sich Karitative Arbeit reflektieren? (Michal Opatrný)	7
1. Die Soziale Arbeit und das Christentum	10
1.1 Seid den Armen Zuflucht und den Kranken Hilfe (Rudolf Svoboda)	10
1.1.1 Einführung in die Problematik	10
1.1.2 Die Zeit der Jugend und Reifen	11
1.1.3 Äußere Umstände der bischöflichen Wirkung von Schaaffgotsch	18
1.1.4 Die ersten Jahre der bischöflichen Tätigkeit	20
1.1.5 Aktivitäten des Bischofs Schaaffgotsch nach 1790	22
1.1.6 Die Motivation von Schaaffgotsch	24
1.1.7 Die immer lebendige Nachlass und die Inspiration für die Gegenwart	25
1.2 Was macht soziale Arbeit christlich? (Jakub Doležel)	26
1.2.1 Versuch um Bestimmung der Diskussionsmodelle	26
1.2.2 Gegenseitige Beziehung der „Humanität“ und der „Christianität“	28
1.2.3 Von dem „anonymen Christentum“ zur „anonym christlichen“ sozialen Arbeit	28
1.2.4 Von der „anonym christlichen“ zur explizit christlichen sozialen Arbeit	29
1.3 Theologie und Soziale Arbeit – Ansätze für den Dialog (Stephanie Bohlen)	30
1.3.1 Der strittige Status der Theologie an kirchlichen Hochschulen des Sozialwesens	30
1.3.2 Die Debatte um den Professionsstatus Sozialer Arbeit und die Frage nach ihrem „Gegenstand“	32
1.3.3 Der Gegenstand Sozialer Arbeit: die Bearbeitung „sozialer Probleme“	32
1.3.4 Die Berufsethik Sozialer Arbeit	33
1.3.5 Die Begriffe der Menschenwürde und der Sozialen Gerechtigkeit und der jüdisch-christliche Glaube	35
1.3.6 Gerechtigkeit und Solidarität im Kontext des Glaubens	36
1.3.7 Der Glaube als Motivationsgrund für die Soziale Arbeit	37
1.3.8 Theologie im Kontext Sozialer Arbeit	38
2. Soziale Arbeit und Praktische Theologie	39
2.1 Soziale Arbeit und Praktische Theologie als Handlungswissenschaft (Markus Lehner)	39
2.1.1 Theorie Sozialer Arbeit als Handlungswissenschaft	39
2.1.2 Praktische Theologie als Handlungswissenschaft	41
2.1.3 Die gemeinsame Basis von Praktischer Theologie und Theorie Sozialer Arbeit	43
2.2 Karitative Arbeit: Interaktion der sozialen Arbeit und der Diakonie (Michal Opatrný)	43
2.2.1 Begriff Diakonie im Kontext der praktischen Theologie	43
2.2.2 Autonomie der sozialen Arbeit	47
2.2.3 Interaktion der Diakonie und der sozialen Arbeit	48
2.2.4 Zeichen der karitativen Arbeit	49
2.2.5 Nichtexklusivität der karitativen Arbeit	50
3. Praxis der karitativen Arbeit	52
3.1 Karitative Arbeit und komplexe Lösung der schwierigen Lebenssituationen	52
3.1.1 Karitative Arbeit mit den Senioren (David Urban)	52
3.1.2 Karitative Arbeit mit den Minderheiten (Markéta Elichová)	57
3.1.3 Karitative Arbeit mit behinderten Personen und pflegenden Familien (Lucie Maliňáková, Michal Opatrný)	63
3.2 Pastoralarbeit bei den christlichen Trägern der Sozialdienstleistungen – zwischen der internen Supervision und Coaching (Michal Opatrný)	69
3.2.1 Vielseitigkeit des Begriffs Supervision	70
3.2.2 Coaching und das Milieu der Sozialdienstleistungen	72

3.2.3	Pastoralarbeit mit den Mitarbeitern der kirchlichen helfenden Organisationen auf dem Beispiel der Caritas Tschechische Republik	74
3.2.4	Gegenseitiger Vergleich der Supervision, Coaching und Pastoralarbeit	79
3.2.5	Pastoralarbeit als Unterstützung der Interaktion der Sozialen Arbeit und der Diakonie	81
4.	Karitative Arbeit als Ort der Begegnung des Glaubens und des Unglaubens (Michal Opatrný)	82
4.1	Theologische Charakteristiken des „Unglaubens“ in Tschechien	82
4.1.1	Unglaube	82
4.1.2	Agnostizismus und „schüchterne Frömmigkeit“	83
4.1.3	Religiöses Suchen	83
4.1.4	Areligiosität	83
4.2	Religionssituation in Tschechien von der Sicht der Religionssoziologie	84
4.3	Der Stand des (Un)Glaubens bei den Mitarbeitern der kirchlichen helfenden Organisationen	86
4.4	Gemeinsames Interesse des Glaubens und des „Unglaubens“	87
	Literaturverzeichnis	88
	Abkürzungsverzeichnis	95
	Namensregister	96
	Autoren	97
	Summary	98
	Inhalt	99